

pod tujim uradovanjem. Pišejo se vam tuje pisana pisma, ki jih podpisujete in ne razumete. Veleva se vam s tujim jezikom, ki ga ne umete, taka povelja nosite od Poncija do Pilata, da vam jih raztolmači, slovenska pisma vam bi pa vsako dete prebralo. Tako gubite čas in denarje. Sodniki vas sodijo, ki vas ne umejo, tedaj dostikrat krivo, življenje in premoženje je na zgubi. In vi, če ste pametni, ne bote zahtevali, da se krivica preobrne v pravico, tujstvo v slovenstvo nadvlada v svobodo? Božja in državna pravica nam daje in dovoljuje slovenske urade in slovenske šole; če jih še v istini nimamo, iztirjajmo si jih po naših poslancih, po taborjih in po vsaki pošteni in postavni poti. Ne dajmo pásti sosedu po našem travniku, postava naj bo plot, pravica daje mir in nam čast in poštovanje. Kdor zaničuje se sam, je podlaga tužčevi peti, pravi slovenski pesnik. Kristus pa pravi: Ljubi Boga nad vse in bližnjega kakor sam sebe. Ljubezen do Boga, je pravica božja, ljubezen do bližnjega je društvena pravica. Ljubimo vse narode in dajmo njim pravico, pa ljubimo pred vsem tudi sebe, in to naj bo mera, kako naj bližnje narode ljubimo. Vsi ostali ljudje in narodi znajo najprej sebe ljubiti in spoštovati in potem še le zravnavajo ljubezen do bližnjega. Stori mo tudi mi Slovenci tako in ne hvalimo in ne spoštujemo in ne branimo najprej taje, potem še le sebe in svoj rod. Tega krščanstvo ne tirja, ampak ljubi sebe in kakor sebe ljubi tako tudi druge.

Zato pričakujem, da bote zdaj z glasovanjem enoglasno zahtevali svoje pravice, ki vam gredo pred Bogom in po postavi: naj se slovenski jezik uvede kot učni jezik v vse šole in kot uradni jezik v vse urade na zemlji slovenski.

Predsednik da glasovati o drugi resoluciji: § 19 državnih osnovnih postav se naj dejansko izpolnjuje, naj se zato na slovenskem slovenski jezik v vse cesarske urade in kot podučni jezik v vse šole vpelja in sicer taki v začetku prihodnjega šolskega leta. To resolucijo so taboriti soglasno sprejeli.

(Dalje.)

Po volitvah.

Kaderkoli umni gospodar kako važno delo dokonča, pregleda še enkrat vse pripomočke, vzroke itd., za katerih voljo je delo dobro ali slabo izišlo; tako se zmirom uči in njegovo lastno poslovanje mu je izdatna šola biti vedno umnejšemu in previdnejšemu.

Zadnje volitve na Slovenskem bile so za vsakega narodnjaka trda šola, v kateri smo se marsikaj naučili; treba je te nauke si v možgane zabiti, in nikdar pozabiti.

Videli smo, da so naši protivniki povsod v prvi vrsti slovensko duhovstvo grdo napadali in črnili, vedoč: ako ta steber poderejo, bo jim lahko priti do zmage. Obče je znano, da so duhovniki po slovenskih deželah v ogromni množini iskreni narodnjaki, kateri se tudi od nemškutarških pravoslavljencev ne dajo prestrašiti, ne od svoje pravične poti odvrtni. Kako bi tudi drugače bilo? Duhovniki po slovenskih krajinah so, bi rekel, celo vsi — kar se v nemških deželah avstrijskih nikjer ne primeri — rojeni iz naroda, tedaj sinovi svoje domovine; tukaj imajo svoje ljube starše, brate in sestre, prijatelje in znance, ali je mogoče drugači, ko da svoj narod ljubijo in se za njega žrtvujejo? Veliki neumnež more tedaj biti tisti, kateri meni, da bojo kaki klateži iz mest, ali nemškutarški uradniki, ki gredo vedno s trebuhom za krubom, ali celo trdi Nemci, ki so se tukaj večidel z vašimi žulji obogatili, ja še vas nekteri zdaj nesramno molzejo, bolje koristno svetovali, kakor narodni duhovniki in znani narodnjaki. G. Rodošegg je celo tako nesramen, da duhovnikom volilno pravico odrekuje, ko govori: v čisto posvetne zadeve, kakor je volitev dež. poslanca, se duhovni nimajo vtikati, če ravno dotične postavne znati mora. Človek, kateri drugače govori kakor vé, je grd lažnik, in taki gotovo našega zaupanja ne zasluži.

Drugo orožje, kterega se nemškutarji proti narodnjakom poslužujejo, je pa bilo povod „nemški jezik“, kterega hočejo narodnjaki zatreti, kakor oni trdijo. To orožje se je pred zadnjimi volitvami pa presneto „kunšno“ sukalo. Slišali smo, da brez nemščine se celo rokodelstva fant ne more izučiti, ne k visoki časti priti, ne k javnim uradnijam. Tudi tisto J. T. Blagotinšekovo iz deželnega zbora se je nam na novo sogreto ponudilo: „Kako daleč pa prideš samo s slovenskim jezikom?“ G. Blagotinšek so trdili pred nekterimi leti v deželnem zboru: „Od Maribora do Dravberza!“ —

Da se je g. Blagotinšek iz Maribora proti tisti strani obrnel, kjer Frankobrod leži, to se nam čudno ne zdi, saj vemo, kako tega posinovljenega Nemca neka skrivna sila vleče. Ali da si je protinarodni kandidat v ptujem okraju ni rajši postavil prašanje: „Kako daleč po svetu pa prideš, če drugega jezika ne znaš, nego nemškega?“ temu se čudimo? — Mi bi njemu lahko odgovorili: „Od Ptuja do Varaždina“. — Saj znate g. R. — kako ste pred 9. leti tamo morali svoja kopita pobrati in ste žalostni v Ptuj nazaj prikimali, ker vkljub svoje izvrstne nemščine v Varaždinu niste mogli več shajati, ker se je tamo narodno začelo uradovati. Vidite, „kako daleč prideš“ tudi proti Vam lahke obrnemo; — navadno pa na to odgovorimo: Slovenci smo, hvala Bogu, ne cigani, da bi se po svetu klatili, naše geslo je: Ostani doma in preživi se pošteno; doma pa navadno drugega jezika ne potrebujemo, ko materinskega. Toliko je naše ljudstvo bi rekel, skoro povsod pametno, da sprevidi: tuji jeziki človeka ne napravijo poštenega, delavnega, varčnega, umnega gospodarja; ker žalibog, vsakdanja skušnja uči, kako med vojake odhajajoči mladenči, se tamo sicer nemški jezik, nekteri precej dobro naučijo, ali domu dospévši, se zatega delj ne vedejo bolj urno pri delu, nekteri so še večji siroveži in neotesanci, ko tistokrat, ko nemščine še celo nič umeli niso; ja pred pridni, so potem mnogokrat huda šiba za žalostne stariše in celo sosesko. Ne tiči tedaj v nemščini sreča našega slovenskega ljudstva, ampak v tistih vednostih, ktere srce požlahtnijo in um zbistrijo, in teh se naj naša mladež pred vsem drugim v domači šoli pridno uči.

Zedinjenje Slovencev, katero vsi narodnjaki ko naj srčneje želijo, nemškutarjem hudo v oči bode; nevedne ljudi strašijo; mi hočemo Štajarsko raztrgati, davke pomnožiti, kupčijo z vinom zatreti itd.*), to reč tako stavijo ljudem pred oči, ko bi narodnjaki hteli med Nemci in Slovenci napraviti grozno prepad, da eden do drugega več priti nebi mogel. Ali bomo na nemški meji postavili kinežki zid, in Nemci nam ne bojo mogli železa, in mi jim ne vina pošiljati. Tako si menda tudi oča Marinič od sv. Urbana to reč mislijo, ker so po volitvi 23. jun. Hermanove volilce hudo kregali, rekši: „Zdaj ste napravili vi tumelni vi, vaši in vaših otrok otroci še bodo pomnili to volitev in trpeli!“ Le potaložite se, ako dosegnemo svoj namen in se zedinimo, ne bo v Ptuj zatega del en lot manj železa; in ker se do tistih dob „Oberštajarci“ vinopitvini ne bodo odpovedali, bodo tudi zanaprej dobro kapljico knpovali, kjer jo bodo bolj po ceni dobili, če tudi v sredi Slovenije. Kar dače zadeva, so že lani g. dr. Vošnjak dokazali, da je neresnično, da bi se zatega delj, če se zedinimo, dače pomnožile, ja celo znižati se morajo. Od deželnih stroškov samo Gradec 1 milijon požre, tamo se slovenski denar rabi za nemško gledišče, najdenišnico (Findelhaus) itd. Koliko se stori z deželnim denarjem za ceste, uravnanje rek, za šole v nemških okrajih in koliko v slovenskih? treba samo deželne račune pregledati, in vsak se lahko prepriča, da s svojimi 35 % v deželno blagajnico presneto dosti plačujemo gledé na dobrote, ktere se nam delijo.

Konečno še naj omenim, kaj sem saj pri volitvi v Ptuj opazil: kjer so ljudje bolje premožni, neodvisni in bolj skrbno slovenske časnike in knjige berejo, se tudi bolj zavejo svoje narodnosti, se ne dajo tako lahko od nemškutarjev zmotiti. Zato so prebivalci na obeh straneh Pesnice ko en mož, narodno volili. Srednje Haloze, in gornje ptujsko polje nas je letos pri volitvi v okrajni zastop in v deželni zbor večidel zapustilo. Srednje Haloze imajo Ptujčani, naj bolj g. L. v rokah; nekoliko iz lastne nemarnosti, nekoliko zavoljo drugih nesrečnih razlogov so ti reveži nekterim bogatinom hudo zadolženi, in kakor ti trobijo, tako oni radi ali neradi plešejo.

Naj bolj smo se čudili Urbančanom, kateri so, mislim razun enega vsi, protinarodno glasovali. Ta prijazni kraj, s svojimi dosti premožnimi prebivalci, prelepimi hribi, kjer žlabna trta rase, tu, kjer je od nekdanj že bilo mnogo narodnih dijakov, tu, kjer je svoj čas Šamperl svoje mične slovenske pesmi peval; tu, kjer je leta 1848 na naj višem holmcu velikanska narodna zastava veselo vibrala, ta kraj — se nam je izneveril! — Narodnjaki, urno na delo, podučujmo vsak v svojem krogu naše ljudstvo, bistrimo um, kdor spozna svoje prave prijatelje in se jih v vseh okolnostih neomahljivo drži.

*) O koristi zedinjenja pozneje obširno.